

מש"צים מובילים שינוי בתודעת הציבור בנושא התנהגות מצילת חיים

מש"צים יקרים,

שיעור היפגעות ילדים בתאונות דרכים במדינת ישראל הוא הגבוה ביותר בעולם המפותח.

על פי הסיכום עם המנהל הכללי של המשרד, מר שמואל אבואב, מינהל חברה ונוער באמצעות אגף של"ח וידעית הארץ ובשיתוף אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח יחד עם עמותת "אור ירוק", מתגייסים בסוף שנת הלימודים תשע"ח, זו השנה השמינית ברציפות, לפעול בבתי הספר היסודיים, למען הגברת המודעות ועידוד התנהגות מצילת חיים. פרחי המש"צים נחשפים לתכנית הפעילות בכנס פסח ולאחריו הם יוזמים פנייה למנהל ביה"ס היסודי בו למדו על מנת לתאם מועד לפעילות סמוך ליציאת תלמידי היסודיים לחופשת הקיץ.

הפרחים יקיימו עם תלמידי כיתות ג' עד ה' (לפחות) שעה של פעילות חווייתית בעלת מטרות לימודיות-חינוכיות והסברתיות. הפעילות מיועדת לתלמידי בית הספר, מתוך כוונה כי התלמידים יעבירו את המסר ויסייעו להטמעתו בקרב חבריהם ומשפחותיהם.

הפרחים יפעלו עצמאית לתיאום, להכנה ולהעברת הפעילות, כל קבוצת פרחים תלווה על ידי זוג מש"צים בהנחיית מורה של"ח.

בחוברת המוגשת לכם, תוכלו למצוא מידע, נתונים, והצעות לפעילות חווייתית לכל שכבת גיל בבית הספר היסודי.

בפעולתם של התלמידים ובני הנוער למען החברה והמדינה, כרוכים אתגר ותרומה אישית. העשייה הרחבה והפעילות יקנו מודעות, מעורבות ויטפחו אחריות אישית ומשפחתית המובילה להצלחת חיים.

אנו מאמינים כי פעולה זו מגביר את המודעות להתנהגות מצילת חיים בקרב המש"צים, תלמידי היסודיים ובאמצעותם תשפיע גם על משפחותיהם של המדריכים וחניכיהם.

בברכה,

דן אבידן
מנהל גף תכנים ותכניות
אגף של"ח וידעית הארץ

משצ"ים יקרים

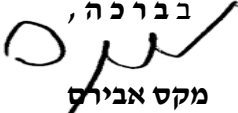
לקראת היציאה לחופשת הקיץ, פעילותכם בנושא זהירות בדרכים בקרב תלמידי בית הספר היסודי מבורכת ותורמת רבות להכנה הדרושה והחשובה בהתנהלות התלמידים במרחבים הציבוריים והתעבורתיים בחופש הגדול.

כידוע בשל העדר מסגרות בחופש הגדול הילדים ובני הנוער מבליים במרחבים הציבוריים והתעבורתיים וככל שנעלה מודעות לסכנות באינטראקציה עם הדרך והשימוש בה כן נפחית את הסיכוי להיפגע בדרך.

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח, אמון על החינוך לזהירות בדרכים מגן הילדים ועד לבתי הספר התיכוניים.

האגף מפעיל תכניות ופעילויות ברמות שונות ומניח את היסודות הנחוצים לשמירה על החיים. במידה ונדרשת עזרה בפעילותכם הנוכחית אנו לרשותכם.

יישר כוח, עלו והצליחו.

בברכה,

מקס אבירם

מנהל אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

מדריך יקר,

עמותת "אור ירוק" הוקמה בשנת 1997 על ידי אבי נאור שאיבד את בנו רן בתאונת דרכים. כשהוא רק בן 19.

מטרת העמותה היא צימצום מספר הנפגעים בתאונות דרכים ושינוי תרבות הנהיגה בישראל. המאבק בתאונות הדרכים הוא אתגר לאומי-חברתי ראשון במעלה ולכולנו תפקיד משמעותי בו.

בכל שנה נפגעים ילדים רבים בתאונות דרכים. עובדה זו מעמידה את ישראל במקום הראשון בשיעור הילדים ההרוגים מבין המדינות המפותחות. בחודשי הקיץ עולה מספר הנפגעים בצורה משמעותית. בידנו הכוח להשפיע ולעצב תרבות נהיגה מתוקנת במדינת ישראל.

הבחירה שלכם להיות מדריכים ומחנכים ראווה להערכה רבה. בחירה זו מגיעה עם אחריות ומחויבות לחינוך הדור הצעיר. ההיסטוריה של מדינת ישראל מלאה במנהיגים שהחלו את דרכם בקבוצה קטנה והצליחו לחולל שינויים גדולים בחברה הישראלית.

אנו מלאים תקווה שבבחירתכם בתפקיד ההדרכה והחינוך תחוללו שינוי משמעותי וחשוב בתפיסת הבטיחות בדרכים ובחינוך לזהירות בדרכים.

הבחירה בהתמקדות בתחום הבטיחות בדרכים כחלק מפעילותכם אינה מובנת מאליה ועל כך ברצוננו להודות לכם ולכל העוסקים במלאכה. מטרת הפעילויות המופיעות בחוברת זו היא לעבות את נושא הבטיחות בדרכים הנלמד בבית הספר.

בברכה,

עידו לוי

מנהל חינוך ילדים ונוער

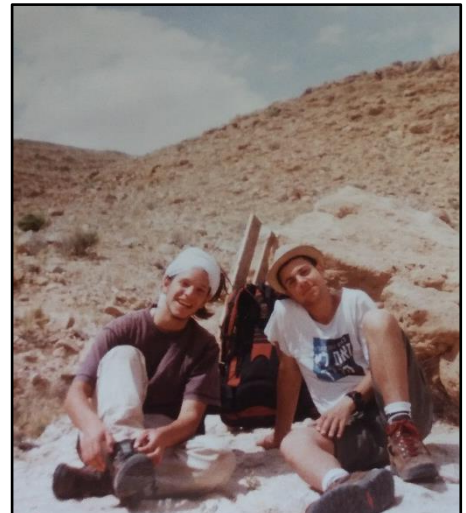
עמותת אור ירוק

מוקדש לזכרו של מתניה שטרן 1983-2018 שנהרג בטרם עת בתאונת דרכים

מתניה נולד וגדל במושב צפריה. בתיכון למד בישיבה המדעית ראשל"צ ולאחר מכן המשיך במכינה קדם צבאית מעלה אפרים. הוא שרת בצבא ביחידת הכלבנים (עוקץ), ולאחר השרות הצבאי התחתן ועבר להתגורר בתקוע שבגוש עציון.

מתניה היה רועה צאן, ובהמשך היה מורה לשל"ח בבי"ס תיכון "דרכא רמון" בגדרה, שם הנהיג את תלמידיו. בבוקר יום כז' אדר תשע"ח (14.3.18) הגיע מתניה לביה"ס על מנת להשתתף, יחד עם תלמידיו, בטיול במסגרת עבודתו. עם הגיעו, בעודו יוצא ממכוניתו, נהרג מתניה מרכב חולף. מותו נקבע במקום והוא בן 34 בלבד. הוא הותיר אחריו אישה ו-4 ילדים. מתניה, שהיה בעל חוש הומור ושמחת חיים, היה ידוע באהבתו לארץ ישראל, עם ישראל ותורת ישראל.

יהי זכרו ברוך

רציונאל הפעילות

תכנית "זהירים בשבילים" הינה תכנית המיועדת לכלל תלמידי בית הספר היסודי.
לכל שכבת גיל פעילות שונה המותאמת לגיל הילדים ולנושאים הרלוונטיים לחיי היום יום שלהם.
התוכנית נוגעת בנושאים שונים מעולם הבטיחות בדרכים.

חוברת זו הינה כלי עזר עבורך לפעילויות השונות.
בסיום כל מהלך פעילות מופיעים עזרים שונים המלווים את הפעילות – לשימושך.

את הפעילות ניתן להעביר בכיתה או בחצר בית הספר.
חלק מהפעילויות מצריכות הכנה מראש ולכן יש להיערך בהתאם.

להלן פעילויות התכנית:

מספר הפעילות	שכבת גיל	נושא הפעילות	מקום מומלץ להעברת הפעילות
1	א'	פעילות "רביעיות"	כיתה
2	ב'	פעילות "הקו הבטוח"	כיתה
3	ג'	פעילות "תערוכה בטוחה"	חצר
4	ד'	פעילות "המטמון הירוק"	חצר
5	ה'	פעילות "השביל הירוק"	חצר
6	ו'	פעילות "מלך הטריזיה"	חצר

כמובן שניתן לשנות, להוסיף ולהתאים את הפעילות לפי הצרכים הייחודיים של תלמידי בית הספר וקהילתו.

* מצורפים נספחים אשר יסייעו לך בכל אחד מהשלבים.

** החוברת נכתבה בלשון נקבה מטעמי נוחות בלבד, אך מיועדת לנשים וגברים כאחד.

בהצלחה!

היפגעות ילדים – רקע כללי

מנתוני ארגון הבריאות העולמי עולה, כי תאונות דרכים הן בין הגורמים המובילים בתמותת ילדים בגילאי 5-14.

שיעורי התמותה של ילדים עולים עם הגיל, ומשקפים את התפתחות ההתנהלות העצמאית של הילדים בדרך. עד גיל 9 הילדים מלווים יותר על ידי הוריהם, אם כהולכי רגל ואם כנוסעים ברכב, בעוד שהילדים הבוגרים יותר מתנהלים בדרך באופן יותר עצמאי. העלייה בסיכוי להיפגעות בתאונות דרכים עם הגיל, משקפת את תהליך העצמאות של הילדים, כמו גם את הנטייה ההולכת וגוברת ליטול סיכונים, המתחילה בגיל 10.

בעשור האחרון נהרגו בממוצע 31 ילדים בתאונות דרכים בשנה,

ניתן לומר באנלוגיה שכיתת לימוד אחת בישראל נהרגת בתאונות דרכים בכל שנה !!!

שיעור הילדים ההרוגים מכלל ההרוגים בתאונות דרכים נכון לשנת 2018 עומד בישראל על כ-9% נתון חמור זה מציב את מדינת ישראל בין המדינות המובילות לרעה בהיפגעות ילדים מבין המדינות המתקדמות בעולם בתחום הבטיחות בדרכים. לאורך השנים האחרונות ניצבת ישראל באופן עקבי בראש הרשימה של המדינות בהן שיעור הילדים ההרוגים הוא הגבוה ביותר.

ביטחונם של הילדים בכביש הוא פועל יוצא של חינוך לבטיחות בדרכים והקניית הרגלים נכונים של התנהגות בדרך

ממצאי היפגעות ילדים - נתונים מהשנים 2009-2018

בין השנים 2009-2018 נפגעו למעלה מ- 30,000 ונהרגו 316 ילדים עד גיל 14 בתאונות דרכים.

- 74% מהילדים נפגעו בעת שנסעו ברכב
- 22% נפגעו כהולכי רגל
- 3% נפגעו בתאונה בעת שרכבו על אופניים

תאונות דרכים

במדינת ישראל שיעור הילדים ההרוגים מכלל ההרוגים בתאונות דרכים הוא מהגבוהים בקרב המדינות המתקדמות:

- לאורך העשור ממוקמת ישראל בין המדינות עם שיעור הילדים ההרוגים הגבוה ביותר מכלל הרוגי תאונות הדרכים. הנתון העגום הזה מציב את ישראל כאחת מהמדינות המסוכנות לילדים מקרב המדינות המתקדמות.
- הילדים במדינת ישראל מהווים 9% מכלל ההרוגים בתאונות דרכים.
- בשנת 2018 נהרגו 32 ילדים בתאונות דרכים, מתוכם 14 ילדים נהרגו בחודשי הקיץ.
- בממוצע, בכל שנה נפצעים 3,000 ילדים בתאונות דרכים ו-32 נהרגים – כיתת לימוד שלמה נמחקת!

רכיבה על אופניים

75 ילדים נפגעים בממוצע בכל שנה עת שרכבו על אופניים

היפגעות הולכי רגל

במהלך העשור "נשמר" חלקם של הילדים שנפגעו מסך הנפגעים כהולכי רגל

- בממוצע 680 ילדים נפגעים כהולכי רגל בשנה.

נוסעים ברכב

בין השנים 2009-2018 נפגעו כ-22,000 ילדים כנוסעים ברכב.

מדוע ילדים נפגעים יותר

- ההתפתחות הפיזית והקוגניטיבית של הילדים נמשכת עד להגעתם לבגרות. במהלך תהליך זה מתפתחים החושים השונים והילדים צוברים מיומנויות וכלים להתמודדות עם הסובב אותם.
- הילדים, כמשתמשי דרך, ניצבים בפני סיכונים שונים שלעיתים אין להם א היכולת הקוגניטיבית ו/או המאפיינים הפיזיים להתמודד איתם ולכן הם נתונים בסכנה גדולה יותר מאשר אדם בוגר.
- מהירות - ילדים אינם אומדים נכון את מהירות הרכב ואת זמן חציית הכביש ועלולים לחצות את הכביש בעוד שרכב מתקרב במהירות למעבר החצייה ולא יספיק לעצור בזמן.
- שמיעה - פרשנות שמיעתם אינה מפותחת כשל אדם מבוגר ולכן מתקשים לזהות את הכיוון ממנו מגיע רכב, לדוגמא התראת נסיעה לאחור.
- מרחק - ילדים אינם יודעים לאמוד נכון מרחקים ומכונית אשר נמצאת במרחק 50 מ', תדמה בעיניהם למכונית במרחק של 150 מ'.
- ראייה - לילד עד גיל 9, שדה ראייה מוגבל ב- 30% והוא אינו ער לכלל הסכנות הנקראות בדרכו מעבר לטווח זה, בעוד שהנהג סבור כי הילד הבחין ברכב.
- המבנה הפיזי - ילדים קטנים פיזית, דבר המקשה עליהם לראות ולהראות, ולכן בעת ירידה לכביש בין שתי מכוניות, הם לא יבחינו ברכבים שיגיעו מימין ושמאל ובנוסף הנהגים לא יבחינו בהם.
- בגרות - ילדים, בוגרים ככל שיהיו, עלולים לנקוט בפעולות אימפולסיביות, אשר עלולות להעמיד אותם בסכנה, כגון התפרצות לכביש, משחק על המדרכה ובעת חציית כביש וכדומה.

פעילות "רביעיות" - כיתה א'

מטרות הפעילות

1. התלמידים ירכשו ידע בתחום הבטיחות בדרכים, בדגש על מושגי יסוד
2. התלמידים יכירו אביזרי בטיחות מתחומי ההליכה, הרכיבה והנסיעה ברכב המשפחתי
3. התלמידים ייחשפו ללימודי השל"ח

מהלך הפעילות

שלב	מהלך הפעילות	זמן מומלץ	עזרים
פתיחה	המדריך יציג את עצמו ולאחר מכן יסביר בקצרה על לימודי של"ח, נושא הבטיחות בדרכים ועל הפעילות אותה יעברו התלמידים.	5 דק'	
נושאים למשחק רביעיות	המדריך ישרטט על הלוח טבלה ובה ירשום שלוש קטגוריות מתחום הבטיחות בדרכים (הליכה בטוחה, רכיבה בטוחה, נסיעה ברכב משפחתי) וקטגוריית של"ח. המדריך יבקש מהתלמידים לציין ארבעה דברים שמתקשרים לקטגוריה. לדוגמא: קטגוריית "הליכה בטוחה" - מעבר חציה, מדרכה, לבוש בהיר, גשר להולכי רגל. המדריך ימלא את הטבלה לפי דברי התלמידים. במידת הצורך המדריך ישלים את הטבלה.	10 דק'	- לוח מחיק - טוש מחיק - טבלת קטגוריות
הכנת משחק רביעיות	המדריך יחלק לכל תלמיד את דפי הרביעיות וינחה את התלמידים למלא את הדפים, לקשט ולגזור, כך שירכיבו לעצמם את משחק הרביעיות (ניתן לצייר את הקטגוריות ולא חובה לכתוב אותן בכתב)	15 דק'	- דפי רביעיות
משחק רביעיות	המדריך יחלק את התלמידים לקבוצות, כל קבוצה תשחק במשחקי הרביעיות שהם הכינו	10 דק'	
סיכום	עם סיום ההפעלה המדריך יחזור על הנושאים השונים בבטיחות בדרכים. המדריך יחזור על מושגי היסוד מתחום הבטיחות בדרכים. מומלץ לכתוב את הדגשים על הלוח על מנת שיהיו ברורים לתלמידים. מושגי יסוד בבטיחות בדרכים : - ילד עד גיל 9 לא חוצה כביש לבד - הליכה אך ורק על המדרכה - חובה לחגור חגורת בטיחות בכל נסיעה - חובה לשבת במושב בטיחות ייעודי לגיל הילד - חובה לחבוש קסדה בכל רכיבה באופניים או בכל כלי דו גלגלי. - חובה לרכב במקומות בטוחים לרכיבה: גני שעשועים, שבילי אופנים וכו'	5 דק'	- לוח מחיק - טוש מחיק

ציוד - לוח מחיק, טוש מחיק, טבלת קטגוריות, דפי רביעיות

טבלת קטגוריות

הליכה בטוחה	רכיבה בטוחה	נסיעה ברכב המשפחתי	של"ח - לאום
מעבר חצייה	קסדה	חגורת בטיחות	בן גוריון
לבוש בהיר	מגינים	סל קל	דגל
גשר הולכי רגל	מחזירי אור	בוסטר	הכנסת
ילד עד גיל 9 לא חוצה כביש לבד	פנס	מושב בטיחות	יום העצמאות

מהלך פעילות "הקו הבטוח" – כיתה ב'

מטרות הפעילות

1. התלמידים ירכשו ידע בתחום הבטיחות בדרכים, בדגש על רכיבה בטוחה
2. התלמידים יכירו אביזרי בטיחות מתחום הרכיבה הבטוחה
3. התלמידים ייחשפו ללימודי השל"ח

מהלך הפעילות

שלב	מהלך הפעילות	זמן מומלץ	עזרים
פתיחה	המדריך יציג את עצמו ויסביר בקצרה על לימודי של"ח. המדריך ייתן רקע קצר על נושא זהירות בדרכים ועל הפעילות אותה יעברו התלמידים.	5 דק'	
שמש אסוציאציות	המדריך יכתוב בעיגול על הלוח "מהי רכיבה בטוחה?" ויפנה את השאלה לתלמידים. התלמידים ימלאו יחד עם המדריך את שמש האסוציאציות בכל מה שנראה להם כרכיבה בטוחה.	10 דק'	- טוש מחיק - לוח מחיק
דף "מגן את החסר"	המדריך יחלק לכל תלמיד דף "הקו הבטוח". התלמיד יצבע ויקשט את עזרי הבטיחות כפי שהוא רוצה ולאחר מכן, ימתח שני קווים מכל אביזר בטיחות. אחד אל הילד במיקום הנכון ואחד אל שם האביזר.	25 דק'	- דף "הקו הבטוח"
סיכום	עם סיום ההפעלה המדריך יחזור על הנושאים השונים בבטיחות בדרכים. המדריך יחזור על מושגי היסוד מתחום הרכיבה הבטוחה. מומלץ לכתוב את הדגשים על הלוח על מנת שיהיו ברורים לתלמידים. דגשים ברכיבה בטוחה: - חובה לחבוש קסדה בכל רכיבה באופניים או בכל כלי דו גלגלי. - חובה לרכוב במקומות בטוחים לרכיבה: גני שעשועים, שבילי אופנים וכו'. - אופניים הם כלי רכב לכל דבר, אך אין באופניים שום הגנה על הרוכב. על כן יש להצטייד במגני בטיחות (קסדה, מגני ברכיים, מרפקים וידיים). - בחשיכה חובה להצטייד באביזרי נראות – מחזירי אור, פנס וכדומה.	5 דק'	
סיכום - המשך	- האופניים מיועדים לרכוב אחד בלבד. נוסע נוסף יערער את שיווי המשקל ויגרום לנפילה. - רוכב אופניים מחויב לציית לכל החוקים בכביש – תמרורים, רמזורים וכו'. - הרכיבה דורשת ריכוז מלא ועל כן אין לדבר בנייד או להאזין למוזיקה ברכיבה.		

ציוד - טוש מחיק, לוח מחיק, דף "הקו הבטוח" (X מס' התלמים)

פעילות "תערוכה בטוחה" - כיתה ג'

מטרות הפעילות

1. התלמידים ירכשו ידע בתחום הבטיחות בדרכים באמצעות יצירה
2. התלמידים יכירו את חשיבות נושא המחזור ושמירה על הסביבה
3. התלמידים יחשפו ללימודי השל"ח

מהלך הפעילות

נושא	מהלך הפעילות	זמן מומן לץ	עזרים
פתיחה	המדריך יציג את עצמו ויסביר בקצרה על לימודי של"ח. המדריך ייתן רקע קצר על נושא בטיחות בדרכים ועל הפעילות אותה יעברו התלמידים.	5 דק'	
הסבר על המושג תערוכה	המדריך יראה תמונות של תערוכות שונות מהעולם ויסביר לתלמידים את המושג "תערוכה". המדריך יכתוב על הלוח מספר אפשרויות ליצירות שונות ל"תערוכה הבטוחה" (תערוכה בנושא בטיחות בדרכים).	5 דק'	תמונות של תערוכות הגדרה מילונית ל"תערוכה" בנק יצירות
תערוכה בטוחה	המדריך יחלק את הכיתה לקבוצות / זוגות וכל קבוצה תבחר אפשרות אחת ליצירה. התלמידים יכינו את היצירה שלהם לפי דמיונם מחומרי מיחזור. הקבוצה תיתן שם ליצירה שלהם ותוסיף משפט מתחום הבטיחות בדרכים שמתקשר ליצירה.	20 דק'	חומרי מיחזור מספריים דבק טושים
סידור התערוכה	המדריך יסדר את היצירות השונות במקום שהוגדר מראש (מסדרון, פינה, חצר). המדריך יעבור עם התלמידים בין יצירות התערוכה, וכל קבוצה תסביר על היצירה שלה, החומרים ממנה היא מורכבת והמסר הבטיחותי שהם בחרו להעביר באמצעות היצירה.	10 דק'	
סיכום	עם סיום ההפעלה המדריך יחזור על הנושאים השונים בזהירות בדרכים ועל אמצעי הזהירות השונים. המדריך יחזור על "כללי הברזל" בכל נושא ונושא. מומלץ לכתוב את הדגשים על הלוח על מנת שיהיו ברורים לתלמידים. דגשים בזהירות בדרכים: ילד עד גיל 9 לא חוצה כביש לבד הליכה אך ורק על מדרכות מסודרות חובה לחגור חגורת בטיחות בכל נסיעה חובה לשבת במושב בטיחות ייעודי לגיל הילד חובה לחבוש קסדה בכל רכיבה באופניים חובה לרכב במקומות בטוחים לרכיבה: גני שעשועים, שבילי אופנים וכו'	5 דק'	טוש מחיק לוח מחיק

ציוד נדרש- תמונות של תערוכות, הגדרה מילונית ל"תערוכה", בנק יצירות, חומרי מיחזור, מספריים, דבק, טושים, טוש מחיק, לוח מחיק

תערוכה – הגדרה מילונית

תערוכה היא הצגה מסודרת של חפצים. בניגוד ליריד, שמטרתו המרכזית היא מסחר, התערוכה מיועדת להצגת אמנות (הנאה והערכה אסתטית), למטרות חינוכיות, תעמולתיות או לצורכי הקניית ידע. תערוכות נערכות לרוב במוזיאונים, בגלריות לאמנות ובמוסדות ציבור מרכזי

תערוכות מהעולם תערוכת מכוניות

תערוכת מדע לילדים

תערוכת לגו

תערוכת כרזות בטיחות בדרכים

"המטמון הירוק" - כיתה ד'

מטרות הפעילות

1. התלמידים ירחיבו את ידיעותיהם בתחום ההליכה, הרכיבה והנסיעה ברכב המשפחתי
2. התלמידים ייחשפו ללימודי השל"ח

מהלך הפעילות

נושא	מהלך הפעילות	זמן מומלץ	עזרים
פתיחה	המדריך יציג את עצמו ויסביר בקצרה על לימודי של"ח. המדריך ייתן רקע קצר על נושא בטיחות בדרכים ועל הפעילות אותה יעבור התלמידים.	5 דק'	
המטמון הירוק - הסבר	המדריך יחלק את הכיתה לקבוצות של חמישה תלמידים. כל קבוצה תקבל צבע – אדום, צהוב, ירוק, כחול, כתום. הקבוצות תתקשטנה בצבע שלהן בעזרת נייר קרפ, בלונים וכדומה. ניתן להודיע לתלמידים יום לפני כן, להגיע בחולצה עם צבע הקבוצה. המדריך יסביר לתלמידים את כללי המשחק "המטמון הירוק": - כל קבוצה תקבל פתק בצבע של הקבוצה. - בפתק תהיה משימה / חידה, אשר פתרונה יוביל את הקבוצה לנקודה הבאה, שם מוסתר פתק נוסף (בצבע של הקבוצה). - הקבוצה תמצא 5 פתקים, כאשר הפתק האחרון יוביל אותה ל"מטמון הירוק". * יש להסתיר את הפתקים ברחבי ביה"ס לפני תחילת הפעילות	5 דק'	- פתקים בצבעים - נייר קרפ - בלונים
המטמון הירוק - משחק	משחק "המטמון הירוק" ברחבי בית הספר: - תחנה 1 – נק' התחלה – פאזל - תחנה 2 – שער ראשי – כרזה - תחנה 3 – חדר מורים – תמרורים - תחנה 4 – ספרייה – חיפוש באינטרנט - תחנה 5 – כיתה – כתב סתרים (תחנה אחרונה) * מומלץ להכין לתלמידים "צ'ופר" ירוק לחלק לכל תלמיד שסיים את הפעילות	25 דק'	- פאזל - כתב סתרים - כרטיסיות - תמרורים - בריסטולים - טושים - נייר דבק
סיכום	סיכום עם סיום ההפעלה המדריך יחזור על הנושאים השונים בטיחות בדרכים. המדריך יחזור על מושגי היסוד מתחום הבטיחות בדרכים.	10 דק'	- טוש מחיק - לוח מחיק
סיכום המשך	מומלץ לכתוב את הדגשים על הלוח על מנת שיהיו ברורים לתלמידים. מושגי יסוד בטיחות בדרכים: - ילד עד גיל 9 לא חוצה כביש לבד הליכה אך ורק על המדרכה חובה לרכב במקומות בטוחים לרכיבה: גני שעשועים, שבילי אופנים		

		- חובה לחגור חגורת בטיחות בכל נסיעה - חובה לשבת במושב בטיחות ייעודי לגיל הילד חובה לחבוש קסדה בכל רכיבה באופניים או בכל כלי דו גלגלי. - חובה לרכב במקומות בטוחים לרכיבה: גני שעשועים, שבילי אופנים וכו'	

ציוד נדרש

פתקים בצבעים, נייר קרפ, בלונים, טוש מחיק, לוח מחיק, פאזל, כתב סתרים, כרטיסיות תמרורים, בריסטולים, טושים, נייר דבק

פתק פתיחה

שלום וברוכים הבאים למשחק "המטמון הירוק" בנושא בטיחות בדרכים!!!
היום נלמד על בטיחות בדרכים ונקדם יחד את הנושא בבית הספר ובקהילה שלנו...
במהלך הפעילות נעבור בין תחנות שונות ובהן נבצע משימות הקשורות לבטיחות בדרכים.
המשימות דורשות שיתוף פעולה, למידה, ריכוז, הקשבה ויצירתיות.
המטרה היא לעמוד בכל המשימות **באופן הטוב ביותר** ולאו דווקא בזמן הקצר ביותר!!!

אז איך זה יעבוד???

המשימות תתבצענה בכל רחבי בית ספר, בכל פעם שתסיימו משימה תקבלו פתק עם המקום
וההוראות של המשימה הבאה מהמדריך שילווה אתכם.

למכתב זה מצורף הפתק הראשון...

בהצלחה וצאו לדרך!!!

פתק פאזל בטיחות בדרכים

לפניכם חלקי פאזל ובו מסרים שונים מתחום הבטיחות בדרכים.

עליכם להשלים את הפאזל ולקרוא את המסרים שכתובים בו.

אם תצליחו להרכיב את הפאזל, תגלו היכן מסתתר הפתק הבא...

בהצלחה!!!

פתק חגורות בטיחות

משימה זו תעסוק בחגורות בטיחות. כיום ידוע כי חגורת הבטיחות מצילה חיים וכי היא אמצעי הבטיחות החשוב ביותר ברכב.

עם זאת, יש עדיין נוסעים ונהגים שלא חוגרים חגורת בטיחות ובכך מסכנים את עצמם ואת הנוסעים האחרים ברכב.

עליכם לחשוב על משפט פרסומי שיעודד את הנהגים והנוסעים לחגור חגורת בטיחות בכל נסיעה.

לאחר שמצאתם משפט, עליכם ליצור שלט פרסומת עם המשפט ולתלות אותו במקום בו מצאתם את פתק המשימה.

בהצלחה!!!

- לכו למקום בו תמיד אפשר למצוא מורה -

פתק תמרורים

משימה זו תעסוק בתמרורים. לתמרורים תפקיד מרכזי ביצירת שפה משותפת בכביש. הקשבה וציות של משתמשי הדרך השונים לתמרורים, תימנע תאונה.

לפניכם לוח עם הסברים שונים על תמרורים. עליכם למצוא את התמרור המתאים לכל הסבר ולהניח אותו על הלוח.
חפשו את האותיות שמסתתרות בקלפי התמרורים, אם תצליחו למצוא את כל התמרורים, חברו את האותיות ותקבלו את מיקומו של הפתק הבא.

בהצלחה!!!

פתק חיפוש בגוגל

משימה זו תעסוק בעמותת אור ירוק.
עמותת אור ירוק היא עמותה שעוסקת בבטיחות בדרכים ומטרתה לעשות שינוי תרבותי בתחום הבטיחות בדרכים.

עליכם לגלוש באינטרנט ולמצוא את האתר של עמותת אור ירוק.

עליכם למצוא באתר מספר עובדות על עמותת אור ירוק:

- מי הקים את עמותת אור ירוק ולמה?
- איך אפשר להצטרף לעמותת אור ירוק?
- מה השם המלא של עמותת אור ירוק?

- לכו למקום שאתם מבלים הכי הרבה זמן במהלך היום -

פתק כתב תמרורים

משימה זו תעסוק בתמרורים. לתמרורים תפקיד מרכזי ביצירת שפה משותפת בכביש. הקשבה וציות של משתמשי הדרך השונים לתמרורים, תימנע תאונה.

במשימה זאת תקבלו כתב סתרים, אשר מורכב מתמרורים שונים. כל תמרור מייצג אות אחרת (א'-ת').

עליכם לעבור על דף המקרא ולזהות איזו אות מסמל כל תמרור.

מטרתכם למצוא את אשר כתוב בכתב הסתרים.

בהצלחה!!!

כל הכבוד!!!! הגעתם למטמון הירוק!!!

מהלך פעילות "השביל הירוק" – כיתה ה'

מטרות הפעילות

1. התלמידים ירכשו ידע בתחום הבטיחות בדרכים, בדגש על מסלול הליכה בטוח לבית הספר
2. התלמידים ייחשפו ללימודי השל"ח

מהלך הפעילות

שלב	מהלך הפעילות	זמן מומלץ	עזרים
פתיחה	המדריך יציג את עצמו ויסביר בקצרה על לימודי של"ח. המדריך ייתן רקע קצר על נושא זהירות בדרכים ועל הפעילות אותה יעבור התלמידים.	5 דק'	
משחק "השביל הירוק"	המדריך יחלק את התלמידים ל-3-4 קבוצות. המשחק מתרגל הליכה במסלול בטוח. מטרת הקבוצות היא להגיע ל"בית הספר" בדרך הבטוחה ביותר והמהירה ביותר. בכל פעם יגיע נציג (בכל תור תלמיד אחר), יזרוק קובייה ויתקדם עם כלי המשחק של הקבוצה מס' צעדים לפי המספר שיצא בקובייה. לאורך השביל תתקל הקבוצה בחלקי דרך שונים אותם תצטרך לעבור בהתאם למאפיינים הייחודיים של אותו חלק. הקבוצה שתגיע ראשונה לבית הספר תנצח במשחק. * יש להכין את לוח המשחק לפני הפעילות – ברחבת בית הספר באמצעות גירים או על הלוח בכיתה ** מומלץ להכין לתלמידים ציור קטן לסיום התחרות (כללי חציית כביש, כללי בחירת המסלול הבטוח וכו')	30 דק'	- דף לוח המשחק (הסבר על כל משבצת) - לוח משחק - גירים / לוח וטוש מחיק - קובייה - כלי משחק - מטבע אדום/ירוק - קלפי שאלות ועובדות
סיכום	עם סיום ההפעלה המדריך יחזור על הנושאים השונים בבטיחות בדרכים. המדריך יחזור על מושגי היסוד מתחום הבטיחות בדרכים. מומלץ לכתוב את הדגשים על הלוח על מנת שיהיו ברורים לתלמידים. • מעבר כביש מתבצע אך ורק במעבר חצייה. • יש להסתכל לכל הכיוונים לפני החצייה ורק לאחר שוידאנו שהכביש פנוי לחצות את הכביש בזריזות, תוך המשך הסתכלות לצדדים. • כאשר חוצים את הכביש אין לדבר בנייד, לשלוח SMS או לשמוע מוזיקה. • יש לשים לב לחלקי הדרך השונים ולהתנהג בהתאם - רחוב משולב, מדרכה, מסלול אופניים וכו'.	10 דק'	

		- המסלול הבטוח ביותר לבית הספר הוא המסלול עם מינימום מעברי כביש. בתחילת שנת הלימודים חשוב לבחור יחד עם ההורים את המסלול הבטוח ביותר לבית הספר. - משמרות הזה"ב מסייעים לכולנו להשליט סדר בסביבת בית הספר ולמנוע תאונות. יש לציית להוראותיהם.	סיכום - המשך

ציוד

דף לוח המשחק (הסבר על כל משבצת), לוח משחק - גירים / לוח וטוש מחיק, קובייה, כלי משחק, מטבע אדום/ירוק, קלפי שאלות ועובדות

כללי משחק "השביל הירוק"

- משבצת עם סימן קריאה
הקבוצה תיקח קלף ותקרא עובדה בנושא בטיחות בדרכים.
- משבצת עם סימן שאלה
הקבוצה תיקח קלף עם שאלה בנושא בטיחות בדרכים. תשובה נכונה תזכה את הקבוצה בצעד אחד קדימה. תשובה לא נכונה תחזיר את הקבוצה צעד אחד אחורה.
- משבצת רחוב משולב
הקבוצה תמתין תור אחד.
יש להסביר לתלמידים כי אנו ממתינים, מכיוון שברחוב משולב משתמשים כל סוגי משתמשי הדרך, לרבות מכוניות, ולכן עלינו להיות זהירים.
- משבצת מעבר חצייה עם רמזור ירוק
קבוצה שתגיע למשבצת שלפני מעבר החצייה או למשבצת של מעבר החצייה, תעבור את מעבר החצייה ובעצם תתקדם למשבצת שאחרי מעבר החצייה.
- משבצת מעבר חצייה עם תמרור אדום
קבוצה שתגיע למשבצת שלפני מעבר החצייה, תמתין תור אחד. במידה והקבוצה תגיע למשבצת של מעבר החצייה, היא תחזור למשבצת שלפני מעבר החצייה ותמתין תור אחד.
- משבצת עם סימון אופניים
הקבוצה תתקדם צעד אחד קדימה.

קלפי שאלות ועובדות - "השביל הירוק"

נושא	?	!
הולכי רגל	מאיזה גיל מתר לחצות כביש לבד?	בישראל, כמו ברוב המדינות, מעברי החציה מסמנים בכמה פסים לרחב הכביש במקביל למדרכה. יש מדינות שבהן מעברי החציה מסמנים באמצעות שני פסים מקבילים לרחב הכביש, המחברים בין שתי המדרכות ותומכים את שטח המעבר.
הולכי רגל	צינו שני מקומות בהם בטוח לחצות את הכביש	האדם הממצע הולך במהלך חייו מרחק המשתנה להקפת העולם שלש פעמים
הולכי רגל	האם מתר לשחק בכדור במגרש החניה?	שדה הראיה של ילד עד גיל 9 קטן ב- 30% משדה הראיה של מבגר
הולכי רגל	במעבר חציה, כאשר אני מזהה רכב המגיע מרחוק, האם עלי לחצות בזריזות או להמתין לעצירת הרכב ולמתן זכות קדימה?	ילד עד גיל 9 לא חוצה את הכביש לבד!
רכיבה בטוחה	האם מתר לחצות את מעבר החציה ברכיבה על אופנים?	יש דברים שלעולם לא שוכחים כמו רכיבה על אופנים
רכיבה בטוחה	האם חובה לחבש קסדה ברכיבה על כלי הרכב הזעירים (קורקינט סקייטבורד אופנים ועוד) או רק ברכיבה על אופנים?	קסדה שהיתה מערבת בתאנה יש להחליפה בקסדה חדשה!
רכיבה בטוחה	צינו שני מקומות בהם בטוח לרכוב על אופנים.	הדגם הראשון של האופנים הצג בצרפת כבר ב- 1818!!!
רכיבה בטוחה	מאיזה גיל מתר לרכוב על אופנים חשמליים?	8 מתוך 10 תאונות האופנים מתאפנות בפגיעת ראש
נסיעה ברכב המשפחתי	מי חייב לחגור חגורת בטיחות בנסיעה?	חגורת הבטיחות הראשונה הותקנה במטוס ב- 1913!
נסיעה ברכב המשפחתי	האם מתר לשבת על הברכים של אחד ההורים בנסיעה ברכב?	מרבית התאונות מתרחשות במרחק של 5 קילומטרים מהבית
נסיעה ברכב המשפחתי	כמה פעמים מתר לנהג לשלח מסרון תוך כדי הנהיגה?	בעת כתיבת מסרון, במהירות של 100 קמ"ש, עוברים 120 מטר (אורך של מגרש כדורגל) מבלי לראות את הכביש
נסיעה ברכב המשפחתי	האם לילדים, היושבים במושב האחורי, יש אחריות והשפעה על הנהיגה של הנהג?	באנגליה תקבל קנס של 30 פאונד (175 ש"ח) אם תצפר בזמן שהאוטו עומד

מהלך פעילות "מלך הטריז" – כיתה ו'

מטרות הפעילות

1. התלמידים ירחיבו את ידיעותיהם בתחום הבטיחות בדרכים
2. התלמידים יחשפו ללימודי השל"ח

שלב	מהלך הפעילות	זמן מומלץ	עוזרים
פתיחה	המדריך יציג את עצמו ויסביר בקצרה על לימודי של"ח. המדריך ייתן רקע קצר על נושא זהירות בדרכים ועל הפעילות אותה יעברו התלמידים.	5 דק'	
מלך הטריז	המדריך יציג את לוח "מלך הטריז" ויסביר את חוקי המשחק. המדריך יחלק את הכיתה למספר קבוצות (לא יעלה על 4 קבוצות לכיתה) <u>כללי המשחק:</u> כל קבוצה בתורה תבחר קטגוריה ואת הסכום עליו תרצה להתמודד. לדוגמא - תמרוצים ב- 300. המדריך יפנה שאלה לכל קבוצה בתורה. הקבוצה שתצבור את סכום הנקודות הגבוה ביותר תנצח. במידה והקבוצה טועה / לא יודעת את התשובה המדריך יכסה את השאלה והיא תחזור להיות ברת בחירה לקבוצה אחרת. המדריך יסביר את קטגוריית "משימה": כאשר בוחרים במשימה, למעשה גורמים לכל הכיתה לבצע משימה. הקבוצה שתבצע את המשימה על הצד הטוב ביותר תזכה בנקודות - ללא קשר לאיזו קבוצה בחרה את המשימה. הקבוצה שצברה יותר נקודות לאורך המשחק היא המנצחת!	5 דק'	- לוח משחק (בריסטולים / לוח מחיק) - חידון נכון / לא נכון - תפזרות - כרטיסיות וסלוגנים
המשחק	מתחילים לשחק! המדריך שואל כל קבוצה/תלמיד את הקטגוריה ואת המספר ומבהיר בשנית שכלל שהמספר גבוה יותר, כך רמת הקושי עולה	25 דק'	
סיכום	עם סיום ההפעלה המדריך יחזור על הנושאים השונים בבטיחות בדרכים. המדריך יחזור על מושגי היסוד מתחום הבטיחות בדרכים. מומלץ לכתוב את הדגשים על הלוח על מנת שיהיו ברורים לתלמידים. מושגי יסוד בבטיחות בדרכים: - ילד עד גיל 9 לא חוצה כביש לבד - הליכה אך ורק על המדרכה - חובה לחגור חגורת בטיחות בכל נסיעה - חובה לשבת במושב בטיחות ייעודי לגיל הילד - חובה לחבוש קסדה בכל רכיבה באופניים או בכל כלי דו גלגלי	5 דק'	- לוח מחיק - טוש מחיק

ציוד – לוח משחק, טבלה מסודרת עם שאלות ותשובות, לוח מחיק, טוש מחיק, חידון נכון / לא נכון, תפזורת, כרטיסיות וסלוגנים

נכון לא נכון – 20 שאלות ב- 5 דקות!

1. חובה לחגור חגורת בטיחות רק מקדימה (לא נכון)
2. אם מרכיבים חבר על האופניים אז רק מקדימה (לא נכון)
3. ילד עד גיל 6 יכול לחצות לבד את הכביש (לא נכון)
4. בכל רכיבה על אופניים יש לחבוש קסדה המתאימה להיקף הראש וצמודה אליו באמצעות רצועות הסנטר (נכון)
5. לילדים עד גיל 9 יש מבנה פיזי המקשה עליהם לראות ולהיראות ומגדיל את פגיעותם (נכון)
6. חגורת בטיחות - מצילה חיים! (נכון)
7. בכל נסיעה מתחילתה ועד סופה, על כל יושבי הרכב להיות חגורים בחגורת בטיחות. (נכון)
8. לא נוסעים לפני שכולם חגורים – גם מאחור וגם מלפנים. (נכון)
9. אין להסיע נוסעים במספר העולה על מספר חגורות הבטיחות ברכב. (נכון)
10. ילדים עד גיל שמונה צריכים להיות רתומים במושב בטיחות מיוחדים בהתאם לגיל, למשקל ולגובה. (נכון)
11. ילד עד גיל שנה צריך לשבת במושב בטיחות לתינוקות (סל קל) / במושב בטיחות משולב, ופניו נגד כיוון הנסיעה. (נכון)
12. על מי שלא נוהג ברכב - לא להטריד את הנהג ולא להסיח את דעתו מהכביש. (נכון)
13. המקומות הבטוחים ביותר לחצייה הם: גשר או מנהרה (נכון)
14. בשעות החשכה יש להעדיף ללכת במקומות מוארים, ללבוש בגדים בהירים ולענוד מחזירי אור (נכון)
15. בשעות הלילה, ברחוב ובדרכים עדיף להתלבש בצבעים כהים (לא נכון)
16. אם אין לי קסדה, לפחות ארכב עם כובע (לא נכון)
17. על כל רוכבי האופניים, בכל הגילאים, לנסוע על הכביש כדי לא להפריע להורים ועגלות שבדרך (לא נכון)
18. בלמים באופניים הם לא חובה – כי אפשר לעצור עם הרגליים (לא נכון)
19. הגובה הנכון והבטוח של מושב האופניים הוא כשכל סוליית הנעל נוגעת ברצפה והברכיים כפופות (לא נכון)
20. עדיף לרדת מהרכב, מהדלת שקרובה אלי ללא התחשבות בצד הכביש (לא נכון)
21. בכל אוטובוס שבו יש חגורת בטיחות לנוסעים – חובה לחגור! (נכון)
22. לאחר ירידה מאוטובוס, יש לעקוף אותו מקדימה ולחצות בזריזות את הכביש לפני שהאוטובוס ייצא מהתחנה (לא נכון)

תפזורת בטיחות בדרכים

מצאו את המילים הרשומות בתחתית הדף בתפזורת, במאוזן,
מאונך או באלכסון

ה	ד	כ	ע	א	ל	ג	ר	כ	ל	ו	ה	ו	א	א	ת
ז	ר	צ	ז	י	מ	ד	ק	ס	נ	פ	ד	ב	ו	ה	ת
ד	ו	ו	ג	א	ז	מ	נ	ע	צ	י	ר	ה	פ	צ	נ
ר	א	ב	י	ת	נ	ה	ו	כ	ז	ו	ה	ג	נ	ל	ז
ז	כ	ה	ג	ה	י	י	צ	ח	ר	ב	ע	מ	י	ת	כ
ה	ר	ו	ה	ד	ר	ט	ת	מ	ח	ט	ש	א	י	ח	ו
ל	ו	ב	נ	ב	א	ה	ג	ת	ו	מ	י	ט	מ	י	ת
ו	א	א	י	ת	ו	ת	ד	מ	ר	ד	ב	ל	ח	י	ק
ל	ר	ו	ג	ה	ת	ג	א	ו	ל	ג	ל	ג	כ	מ	ד
ס	י	ט	מ	ר	ה	ח	ת	צ	פ	ע	ל	י	ו	כ	י
מ	ז	ו	ו	י	ל	ז	ק	נ	ס	א	פ	ד	צ	ב	מ
ז	ח	ז	ט	א	ה	ב	ג	ר	מ	ת	ס	ו	ט	י	ה
נ	מ	ה	מ	ב	א	ס	נ	ו	ש	ז	ע	ס	ו	ש	ק
ר	ר	ו	ו	נ	י	ס	ז	ט	ה	כ	ר	ד	מ	ר	ה
מ	ג	ב	ג	ד	י	מ	ב	ה	י	ר	י	מ	א	ג	ח
ב	נ	ב	ה	א	ט	י	ל	ד	י	מ	ב	ד	ר	כ	ז

מחסן מילים:

- משמרות זה"ב	- שול	- כביש	- צומת	- מדרכה
- מעבר חציי	- אופניים	- מחזיר אור	- אפודה	- עצור
- בגדים בהירים	- גלגל	- פנס קדמי	- הגה	- נתיב
- זמן עצירה	- שטח מת	- סינוור	- ניראות	- דרך